

Protokoll fra konsultasjon mellom Vefsn kommune og Røssåga/Toven reinbeitedistrikt

Deltakere: Nils Mathis Anti, leder i Røssåga/Toven reinbeitedistrikt
Leif Aksel Renfjell, Røssåga/Toven reinbeitedistrikt
Helge Anti, Røssåga/Toven reinbeitedistrikt
Inga Fossli, Norske Reindriftssamers Landsforbund (NRL)
Marit Østby Nilsen, Norske Reindriftssamers Landsforbund
Erlend Eriksen, kommunedirektør, Vefsn kommune
Hubertina Doeven, enhetsleder plan og utvikling, Vefsn kommune (møteleder)
Hans Gunnar Otervik, fagleder landbruk, Vefsn kommune
Petter Meldal Nilsskog, fagleder plan, Vefsn kommune
Knut Skorpen, arealplanlegger Vefsn kommune (referent)

Møtested: Rådhuset i Mosjøen

Møtedato: 28. januar 2025 kl. 1300 – 1530.

1) Kort presentasjon av møtedeltakerne, godkjenning av dagsorden

2) Kort orientering om planforslaget og tanken bak endringene som er gjort fra gjeldende plan til planforslaget som var på høring i høst og til planforslaget vi vil sende på høring i vinter.

3) Røssåga/Toven (R/T) sine vurderinger og standpunkter til foreslåtte tiltak, og Vefsn kommunes (VK) reviderte vurderinger.

a) LNFR spredt utbygging (LS-områder)

R/T framholdt at utfordringen med spredt bebyggelse er at det gir lite forutsigbarhet. Det er vanskelig å skulle være positiv til et tiltak når man ikke vet hvor det blir. Jo mer avgrenset områdene er, jo enklere er det å ta stilling til hvordan evt. bolig eller hytte påvirker reindrifta.

R/T pekte på at Korgfjellet er et svært viktig reinbeiteområde og kalvingsområde. Her er det fra gammalt enkelte spredte hytter. Når kommunen har valgt å markere dette med LS-areal med kvote 0 for nybygg, frykter R/T at det kan bli problematisk i framtida, siden arealformålet er knyttet til et prinsipp om spredt utbygging. NRL foreslår at kommunen heller markerer enkeltstående hyttetomter med arealformål fritidsbolig, og bruker den strengeste LNFR-kategorien på arealet mellom hyttene.

R/T mente det samme prinsippet kan følges i viktige reinbeiteområder utover langs Vefsnfjorden.

VK ser dette som et planteknisk spørsmål, og vil vurdere å velge den foreslåtte løsningen der det er mest hensiktsmessig.

R/T fremmet ikke innvendinger mot de foreslåtte kvotene for spredt utbygging av bolighus, men er mer kritisk til kvotene for fritidshus. Det er mange LS-områder på plankartet, og det ble ikke brukt tid til inngående diskusjon av kvotene i hvert enkelt område. VK er forberedt på at R/T vil kunne komme tilbake med konkrete merknader til enkeltkvoter og enkeltavgrensinger når planen sendes på høring.

R/T pekte på det uheldige i at flyttleier kan være markert som LS-område (spredt utbygging). VK understrekte at planen ikke åpner for ny fradeling i hensynssone reindrift uten at dette er avklart med reindriftsutøverne.

Det var enighet om at kartet med fordel kan justeres slik at det blir LNFR uten spredt utbygging bl.a. langs trekkleiene ved Steinholmen og østover Elsfjorddalen, over Stormoen, nord for Ømmervassvegen og i beiteområdet på Utnes ut til Urdsdalselva. Området for ny spredt hyttebygging nord for Vefsnfjorden kan da avgrensnes til området rundt Utnesetra.

b) Boligområder (B)

R/T pekte på at dersom B7 blir utbygd med boliger, kan det bli problematisk enkelte år. Problemet er ikke knyttet til bygningene, men til aktiviteter knyttet til bygningene, alt fra barnelek til hundehold m.v. Dersom reinen jages ned på jernbanen, vil det være alvorlig.

c) Næringsområder (NÆ)

R/T kan ikke godta at NÆ1 (Moan) og NÆ3 (Høgmoen) i Elsfjord utbygges med støyende industri, heller ikke med industri med forstyrrende lyssetting. Avgrensinga av NÆ1 må trekkes ut av flyttleia og helst enda lenger nord. Planen sier ikke noe hva slags industri som er planlagt i NÆ3, og derfor er det ikke mulig for R/T å si at tiltaket er greit. VK noterte at forholdet til reindrifta ikke er avklart hverken for NÆ1 eller NÆ3, og at detaljerte krav til evt. industrietablering må utformes gjennom en eventuell reguleringsprosess.

NÆ2 Lindsetsjøen – her ser ikke R/T sjølve arealet som problematisk, men lys og støy fra industrien kan gi problem for reindrifta. VK noterer at problem knyttet til støy og lysforurensing må avklares gjennom framtidig konsekvensutredning og regulering av området. Veten er et viktig beiteområde for Toven Sijte.

d) HS4 Sykkeltrasé Luktvatnet – Knutlia – over Korgfjellet

R/T ønsker ikke at det skal legges til rette for enda mer aktivitet på Korgfjellet. Den samla belastningen fra for reindrifta her oppe er for stor som den er.

e) Regulert hyttefelt ved vegen over Korgfjellet (Korgfjellet hyttegrend)

R/T stilte spørsmål ved prosessen bak vedtaket som åpnet for et så betydelig naturinngrep i et viktig reinbeiteområde. R/T mener kommunen burde bruke denne anledningen til å oppheve eller endre planen. Det ble stilt spørsmål ved om tiltaket er konsekvensutredet, og kommunen ble bedt om å sende dokumentasjon i ettertid.

VK pekte på at de også har ansvar overfor andre samfunnsaktører, i dette tilfellet dem som har utarbeidd og fått godkjent en plan, og at det er for tidlig å revurdere godkjenninga av reguleringsplanen. VK viste til tiårsfristen i plan- og bygningslovens § 12-4, og at reguleringsplanen er fra 2020.

f) Snøscooterløyper ble ikke diskutert, siden de bare er til høring, og ikke skal godkjennes eller vedtas gjennom kommuneplanprosessen. R/T ber om at når nye scooterløyper skal vedtas, så må viktige reindriftsfaglige vurderinger bli hensyntatt (direkte -, indirekte og de kumulative effekter). Konsultasjoner må sikre reindriftas kunnskapsgrunnlag i de aktuelle områdene hvor nye scooterløyper vurderes, der unnvikelsesonen for motorferdsel i beiteområder skal visualiseres på kart.

g) Båndlegging av areal i Toven

R/T sier vindkraftutbygging i Toven Sijte vil være kroken på døra for sidaen til Leif Aksel Renfjell. Han bruker Toven som helårsbeite. Det vi i så fall bety slutten for ei reindrift som har foregått i Toven gjennom mange generasjoner.

R/T stiller seg undrende til at VK foreslår å båndlegge areal til dette formålet. Båndlegging er ikke nødvendig for å kunne ta opp områderegulering av området. Båndlegginga må derfor oppfattes som at VK tar stilling til spørsmålet om området bør bygges ut. Ut fra det som er slått fast gjennom Fosendommen, er det usannsynlig at utbyggingsplanene kan bli vedtatt. Reindriftsutøveren har rett etter SP artikkel 27 til å kunne drive med reindrift. Siden vindkraft på Toven vil medføre at Renfjell må legge ned sin drift, vil utbygging være et klart menneskerettighetsbrudd. R/T mener kommunen ikke har dette til seg når den foreslår å båndlegge arealet til vindkraft. Det stilles også spørsmål knyttet til fornuften i å igangsette umulighetsprosesser. Det er velkjent at vindkraftprosesser medfører splittelser i folket og økt hets og rasisme mot samene.

VK viser til at kommunen har et ansvar for å legge til rette også for industriutvikling i kommunen. Da vil krafttilgang og kraftproduksjon være avgjørende. I dag ser kommunen ingen andre muligheter enn vindkraft dersom det skal bygges ut fornybar energi i vesentlig omfang. Om utbygging av vindkraft kan være forenlig med ivaretaking av reindrifta i området, avklares best gjennom en områderegulering med tilhørende planprosesser. Kommunen mener kraft er såpass viktig nasjonalt og lokalpolitisk at det er verd å utrede spørsmålet skikkelig. Det betyr ikke at kommunen har tatt stilling til spørsmålet om vindkraft i Toven. VK har ment at det er rett at en kommende reguleringsprosess synliggjøres i kommuneplanens arealdel. I møtet har kommunen registrert den sterke tilbakemeldinga fra R/T og NRL når det gjelder den foreslåtte arealbruken i Toven, og administrasjonen vil internt vurdere det planfaglige spørsmålet og hvilke signal som sendes gjennom arealplankartet før forslaget sendes til politisk behandling.

Vefsn kommune
Erlend Eriksen
Kommunedirektør

Røssåga/Toven reinbeitedistrikt
Nils Mathis Anti
Styreleder